

Мережа за права ромів публікує остаточний звіт щодо антициганізму в Європі

Брюссель, 11 серпня 2026 року — Мережа за права ромів сьогодні оприлюднила перший випуск відродженого видання [Roma Rights Review](#), найповнішої оцінки становища з прав людини найбільшої етнічної меншини в Європі. Створений на основі прямих свідчень, роботи зі справами, аналізу та польової документації 34 організацій-членів з 18 країн, [Roma Rights Review](#) залишається авторитетним джерелом інформації щодо становища прав ромів на континенті. 8 червня 2026 року Мережа за права ромів оприлюднила [спільну декларацію](#), попереджуючи, що становище потрапило в стан гострої кризи для ромів в Європі. Ця публікація є доказом за цією декларацією.

Масштаб дискримінації

Літній огляд 2026 року документує ситуацію з правами, яка різко погіршилася. У Греції військові рейди поліції в ромських кварталах в рамках Операції ENTOS досягли частоти двічі на тиждень, із понад 100 задокументованими поліцейськими діями з вересня 2025 року. Європейський суд з прав людини виніс рішення проти Словаччини, Сербії, Болгарії та Греції в окремих справах, що включають поліцейські тортури, побиття, расистське знущання та невдалі розслідування. Були задокументовані випадки з усього континенту, коли крайньо праві екстремісти маршивали вулицями, кидали запальні бомби на сім'ї під час сну, формували групи самосуду, які проникали в будинки ромів і цілили на ромів масового насильства та підпали; все це, поки партії центр-правої політики в усій ЄС продовжують будувати тактичні союзи з крайніми правими політичними рухами.

Уряди Італії, Словенії та Угорщини прийняли антиромське законодавство, яке криміналізує ромські громади, дозволяє масове стеження, дозволяє вилучення дітей до народження та дозволяє муніципалітетах виключати ромів з проживання. Діти-ромі продовжують стикатися з сегрегованим навчанням, систематичним знущанням у державному піклуванні, торговою людьми та насильством, мотивованим расою. Жінки-ромі відмовляють у захисті від домашнього насильства, піддають акушерському насильству та позбавляють батьківських прав.

Огляд також документує те, що активісти називають "тихим скандалом примусових виселень в Європі", із виселеннями, що тривають швидко від Італії до Албанії до Болгарії, залишаючи тисячі безпритульних, перевезених на токсичні території або залишеними без води, електроенергії чи правового визнання. У Північній Македонії, Північній Ірландії та Болгарії громади були

терроризовані масовим насильством та етнічними вигнаннями. По всій Європі ромі продовжують жити в сегрегованих неформальних житлах, збудованих порізмі сміттєзвалищ та кар'єрів, без доступу до чистої води, належного житла чи базових послуг, їхні діти несуть тягар покоління бідності, освітньої ексклюзії та інституційної недбалості.

Тим часом запропонований бюджет ЄС на 2028-2034 роки загрожує скасувати цільове фінансування для рівності ромів, розчиняючи спеціальні структури в загальні фонди, які уряди, впливові крайньо правими риториками, можуть перевести за власним бажанням.

Заклик до універсальної дії

Як сказано в редакції: *"Переслідування ромів більше не є питанням політичного провалу чи недбалості, а свідомим політичним проектом."*

Мережа за права ромів закликає інституції ЄС, принципівих політиків у країнах-членах та міжнародних донорів перейти за риторику і вжити негайних конкретних дій: працювати над скасуванням законів, які криміналізують ромські громади, забезпечувати відповідальність за насильство, спонсороване державою, займати позицію для захисту фундаментальних прав (незважаючи на те, наскільки непопулярні вони) та захищати операційний простір правозахисників до того, як буде занадто пізно.

Про Літній огляд 2026 року

[*Roma Rights Review*](#) є наступником *Roma Rights Journal*, першого та найстарішого академічного журналу з прав людини, присвяченого ромам в Європі, який виходив з 1996 до 2017 року. Переглянутий для поточної політичної обстановки, він продовжує цю спадщину в час, коли правозахисники самі стають цілями та втрачають фінансування, а наративи про ромів дедалі більше спотворюються через зростання фашизму.

Складений переважно за прямими внесками організацій-членів Мережі за права ромів і доповнений медійними звітами, судовими рішеннями та офіційними урядовими заявами, [*Roma Rights Review*](#) виходить за межі абстрактного аналізу. Він надає консолідовану інформацію, задокументовані випадки знущань, юридичні перемоги та стратегічні інсайти від активістів, які працюють на місцевому рівні по всій Європі. Він створений як корисний і діючий інструмент для будь-кого, хто прагне зрозуміти та покращити становище прав ромів.

Про Мережу за права ромів

[*Мережа за права ромів*](#) є стратегічною коаліцією 34 організацій-членів з 18 європейських країн, скликаною та скоординованою Європейським центром прав ромів. Її члени працюють через спільні судові процеси, політичну

адвокацію, стратегічні дослідження та громадську мобілізацію для викликання системного расизму та просування повної інклюзії ромів як рівних громадян.

Roma Rights Review опубліковано англійською мовою і доступний [тут](#).

Ця прес-реляція також доступна албанською, болгарською, чеською, французькою, фінською, німецькою, угорською, італійською, македонською, румунською, сербською, іспанською та українською мовами.

Для додаткової інформації або для організації інтерв'ю звертайтеся:

Email: news@errc.org

**Co-funded by
the European Union**

Ця публікація була створена за фінансової підтримки Європейського Союзу. Думки та погляди, висловлені в ній, є виключно авторами і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу або Виконавчої агенції з освіти та культури ЄС (EACEA). Ні ЄС, ні EACEA не можуть бути відповідальними за них.